

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1926.

Andra kammaren.

Nr 4.

Onsdagen den 20 januari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 14 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 27, med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister;

nr 33, med förslag till lag om ändrad lydelse av § 10 i förordningen den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte; och

nr 37, med förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till jordbruksutskottet propositionen, nr 31, angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark; samt

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 34, med förslag till förordning om fastighetstaxering år 1927 m. m.;

nr 35, med förslag till förordning med särskilda bestämmelser om avdrag vid 1927 års taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt samt till bevillning av inkomst m. m.; och

nr 36, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m.

§ 4.

Vidare föredrogos var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionen nr 30 av herr *Lindman m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 31 av herr *Lövgren* i Nyborg;

Andra kammarens protokoll 1926. Nr 4.

till bankoutskottet motionerna:

nr 32 av herr *Pehrsson* i Göteborg;

nr 33 av herr *Hedin*; och

nr 34 av herr *Norling*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 35 av herr *Pehrsson* i Göteborg *m. fl.*;

nr 36 av herr *Pehrsson* i Göteborg; och

nr 37 av herr *Ericson* i Boxholm;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 38 av herr *Persson* i Trången *m. fl.*; och

nr 39 och 40 av herr *Olsson* i Ramsta *m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 41 av herr *Lindman m. fl.*; och

nr 42 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 43 av herr *Magnusson* i Skövde; samt

till statsutskottet motionen nr 44 av herr *Bengtsson* i Norup.

§ 5.

Härefter föredrogs riksdagens kanslideputerades memorial, nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Vad kanslideputerade anmält och hemställt godkändes.

§ 6.

Herr **förste vice talmannen**, som härefter erhöll ordet, yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren för behandling av sådana motioner, som tillhöra tillfälligt utskott, ville besluta tillsätta fem sådana utskott, vart och ett bestående av tio ledamöter och tio suppleanter.

Denna hemställan bifölls.

Vidare beslöt kammaren på förslag av herr talmannen att onsdagen den 27 i denna månad företaga val av ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 7.

Interpellation. Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr **Järte**, som anförde: Herr talman! Under senaste remissdebatt förnyade socialministern sin utfästelse från interpellationsdebatten i första kammaren den 26 maj 1925 att undersöka, huruvida förutsättningar finnas för att under medverkan av de organiserade arbetsgivarnas och arbetarnas huvudorganisationer, vid vilkas förhandlingar vår nuvarande sedvanerätt på arbetsavtalets område vuxit fram, åstadkomma en lagstiftning, som ger densamma större stadga. Enligt tidningspressens referat framhöll socialministern därvid:

»Vad den obligatoriska skiljedomen beträffar, anser jag, att den är mogen för att tillämpas i rättstvister. Min tanke har varit, att svenska landsorganisationen och svenska arbetsgivarföreningen skola anmodas att tillsammans med personer, som kunna förutsättas intaga en neutral ställning, diskutera förutsättningarna för skiljedomsåtgärder till arbetsfredens fromma. Det är intet

hinder, att en sådan undersökning skulle omfatta hela rättsproblemet, så- *Interpellation.*
lunda rätten till blockad, lockout o. s. v., och intet heller hinder för att frågan *(Forts.)*
om den obligatoriska skiljedomen i större utsträckning skulle bli föremål för
överbäggande. Man avsåge icke att därigenom få fram ett lagförslag utan att
ge parterna och de neutrala ledamöterna tillfälle att mera i detalj klarlägga
sina ståndpunkter. En dylik officiell rapport skulle bli grundläggande för
ett överbäggande av vad från statsmakternas sida i denna fråga kunde uträttas.»

Denna länge efterlysta åtgärd synes sålunda icke komma att avse det om-
råde, där det ur samhällssynpunkt för närvarande är angelägnast att trygga
arbetsfreden och där ett ingripande just från denna ministärs sida måhända
skulle kunna medföra ett snabbare och effektivare resultat. Det ena goda bör
icke förskjuta det andra, men behovet av en varaktigt befästad arbetsfred är
otvivelaktigt mest trängande vid *samhällsviktiga* företag av olika slag och
särskilt vid de kommunala, vilka under senare år varit utsatta för upprepade
strejkhöt och öppna arbetsinställelser, som omöjliggjort eller försvårat upprätt-
hållandet av driften vid kommunala sjukhus, belysnings- och renhållnings-
verk m. m. till uppenbar våda för medborgarnas hälsa och välfärd. Den all-
männa opinionen i vårt land har djupt upprörts över detta äventyrande av ge-
mensamma, outhärliga samhällsfunktioner, vilka borde vara fridlysta från
alla slag av arbetskonflikter. Kravet på *lagstiftning om obligatorisk skilje-*
dom vid intressetvister för att förebygga allmänfarliga arbetsinställelser lär
under sådana förhållanden icke längre låta sig avvisa. Tidigare har emeller-
tid i hithörande kollektivavtal funnits ett stadgande om sådan obligatorisk
skiljedom. Det vore ur flera synpunkter mera önskvärt, att hellre än att dylik
lagstiftning komme till stånd parterna på nytt kunde ena sig om att frivilligt
återuppliva detta stadgande. Från de svenska stadskommunernas sida före-
ligger sedan länge ett livligt önskemål härom. Detsamma gäller även om de en-
skilda järnvägarna. Jag anhåller därför om kammarens tillstånd att till herr
statsrådet och chefen för kungl. socialdepartementet få framställa följande
spörsmål:

Är herr statsrådet berett att till förekommande av arbetsinställelse vid sam-
hällsviktiga företag taga initiativ till förhandlingar mellan vederbörande or-
ganisationer i syfte att söka ena dessa om att i sina avtal återinföra bestäm-
melsen om obligatorisk skiljedom jämväl i intressetvister?

Ifrågavarande anhållan blev på begäran bordlagd.

§ 8.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Bernström m. fl.*, nr 45, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstad-
kommande av en provisorisk järnvägsförbindelse mellan vissa staten tillhöriga
egendomar invid Stockholm och central punkt i staden;

herrar *Olsson* i Kalmar och *Magnusson* i Kalmar, nr 46, om skrivelse till
Kungl. Maj:t angående utförandet av vissa fyranordningar m. m. vid Kalmar-
sunds djupränna;

herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*, nr 47, om anslag till det frivilliga skytteväsendet;

herr *Lindman m. fl.*, nr 48, om anslag till det frivilliga skytteväsendet;

herr *Brännström*, nr 49, om återbetalning av i visst fall erlagda stämpel-
medel;

herr *Nylander m. fl.*, nr 50, angående förhöjning av anslaget till den indu-
striella standardiseringsverksamheten;

herrar *Alströmer* och *Gustafson* i Kasenberg, nr 51, om anslag till en byggnad för post och telegraf i Alingsås;

herr *Jeppsson*, nr 52, om anslag för istandsättande av pansarbåten Oscar II:s pannor m. m.;

herr *Anderson* i Linköping m. fl., nr 53, om avveckling av fullmäktigssystemet inom statsförvaltningen och de affärsdrivande verken;

herrar *Laurin* och *Petersson* i Broaryd, nr 54, om bibehållande av Vaxholms grenadjärregemente m. m.;

herrar *Röing* och *Almquist*, nr 55, om inrättande av en professur i kemisk teknologi vid Chalmers tekniska institut;

herr *Röing*,

nr 56, om personligt lönetillägg åt karantänsmästaren på Käsö;

nr 57, om tullfrihet för kalciummolybdat m. m.; och

nr 58, om ändrad lydelse av rubriken 1178 i gällande tulltaxa;

herr *Winkler* m. fl., nr 59, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om ändring i gällande bestämmelser angående beskattning av socker;

herr *Anderson* i Storegården, nr 60, om vissa ändringar i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka;

herrar *Olsson* i Golvvasta och *Nilsson* i Hörby, nr 61, om ändrad lydelse av rubriken 57 i gällande tulltaxa;

herr *Jönsson* i Revinge m. fl., nr 62, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om ändring i gällande bestämmelser angående beskattning av socker;

herr *Hansson* i Trollhättan, nr 63, om pension åt förre bergsprängarförmanen Edvin Andersson;

herr *Hage*,

nr 64, om årligt understöd eller pension åt arbetaren Arvid Nilsson;

nr 65, om årligt understöd åt förre vägmästaren och arbetsförmannen Petter August Lindström; och

nr 66, om årligt understöd åt arbetaren Johan Daniel Johansson;

herrar *Carlström* och *Fast*, nr 67, om pension åt sergenteanten Carl Oscar Ragnar;

herr *Mosesson* m. fl., nr 68, om årligt understöd åt änkan Matilda Nyberg;

herr *Bäcklund*, nr 69, om årliga understöd åt e. o. verkstadsförmannen Lars Adolf Arvidssons änka och minderåriga barn;

herrar *Henrikson* och *Larson* i Tönnersa, nr 70, om skrivelse till Kungl. Maj:ts angående beredande åt samfällighet, bildad enligt 7 kapitlet vattenlagen, av tryggad rätt att av delägare utfå honom i visst fall åliggande bidrag;

herr *Olsson* i Ramsta m. fl., nr 71, om anslag till utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare;

herr *Månsson* i Erlandsro m. fl., nr 72, om vissa ändringar i väglagen;

herr *Grapenson* m. fl., nr 73, om förhöjt anslag till bestridande av kostnaderna för ströängars indragande till kronan;

herr *Brännström* m. fl., nr 74, om understöd åt vissa av högkonjunkturens egna hemslåntagare;

herr *Alströmer* m. fl., nr 75, om beredande av ökad möjlighet att erhålla statsbidrag för undersökning med tuberkulin av ladugårdsbesättning;

herr *Jeppsson m. fl.*, nr 76, om beredande av rätt till statsbidrag till ersättning i vissa fall åt vikarie för föreståndarinna och lärarinna vid lanthushållsskola;

herr *Fjellman m. fl.*, nr 77, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder till befrämjande av export av hästar till Sovjet-Ryssland och närliggande länder;

herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*, nr 78, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för tryggande av inhemsk sockerbetsodling och sockerindustri;

herr *Persson* i Falla *m. fl.*, nr 79, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utfärdande av vissa bestämmelser rörande försäljning av margarin; och

herr *Johansson* i Uppmälby *m. fl.*, nr 80, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande av Åkers styckebruks nyttjanderätt till viss allmänningsskog.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes bankoutskottets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse; samt

utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Adler</i>	under	2 dagar	fr. o. m.	den	21 jan.,	
» <i>Vennerström</i>	»	3	»	»	21	» och
» <i>Jeppsson</i>	»	8	»	»	23	»

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.30 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Torsdagen den 21 januari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Olsson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 29, angående lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av till ecklesiastikt ändamål anslagen jord; och

nr 30, angående anslag av skogsförsäljningsmedel från utskogen *Knappåsen* till restaurering av *Ekshärads församlings kyrkobyggnad*.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 27, med förslag till lag om ändrad lydelse av 8 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister;

till konstitutionsutskottet propositionen, nr 33, med förslag till lag om ändrad lydelse av § 10 i förordningen den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte; och

till behandling av lagutskott propositionen, nr 37, med förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

§ 4.

Vid härpå skedd föredragning av herr *Järtes* vid kammarens näst föregående sammanträde framställda, men då bordlagda anhållan att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa spörsmål angående initiativ att, till förekommande av arbetsinställelser vid samhällsviktiga företag, återinföra avtal mellan vederbörande organisationer rörande obligatorisk skiljedom jämväl i intressetvister blev berörda anhållan av kammaren bifallen.

§ 5.

Härefter föredrogos var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 45 av herr *Bernström m. fl.*;

nr 46 av herrar *Olsson* i Kalmar och *Magnusson* i Kalmar;

- nr 47 av herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*;
- nr 48 av herr *Lindman m. fl.*;
- nr 49 av herr *Brännström*;
- nr 50 av herr *Nylander m. fl.*;
- nr 51 av herrar *Alströmer* och *Gustafson* i Kasenberg;
- nr 52 av herr *Jeppsson*;
- nr 53 av herr *Anderson* i Linköping *m. fl.*;
- nr 54 av herrar *Laurin* och *Petersson* i Broaryd; och
- nr 55 av herrar *Röing* och *Almquist*;

till bankoutsittet motionen nr 56 av herr *Röing*;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 57 och 58 av herr *Röing*;
- nr 59 av herr *Winkler m. fl.*;
- nr 60 av herr *Anderson* i Storegården;
- nr 61 av herrar *Olsson* i Golvvasta och *Nilsson* i Hörby; och
- nr 62 av herr *Jönsson* i Revinge;

till bankoutsittet motionerna:

- nr 63 av herr *Hansson* i Trollhättan;
- nr 64—66 av herr *Hage*;
- nr 67 av herrar *Carlström* och *Fast*;
- nr 68 av herr *Mosesson m. fl.*; och
- nr 69 av herr *Bäcklund*;

i Tönnersa;
till behandling av lagutskott motionen nr 70 av herrar *Henrikson* och *Larson*

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 71 av herr *Olsson* i Ramsta *m. fl.*;
- nr 72 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*;
- nr 73 av herr *Grapenson m. fl.*;
- nr 74 av herr *Brännström m. fl.*;
- nr 75 av herr *Alströmer m. fl.*;
- nr 76 av herr *Jeppsson m. fl.*; och
- nr 77 av herr *Fjellman m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionen nr 78 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*;
samt

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 79 av herr *Persson* i Falla *m. fl.*; och
- nr 80 av herr *Johansson* i Uppmälby *m. fl.*

§ 6.

Föredrogos vart för sig och lades till handlingarna bankoutsittets memorial:

nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutsittet avgivna berättelse; och

nr 2, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutsittet avlämnade berättelse.

§ 7.

Vidare föredrogs, men bordlades åter bankoutsittets utlåtande nr 3.

§ 8.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Petersson* i Broaryd *m. fl.*,

nr 81, om införande i lagen om landsting av bestämmelser angående underparti- och fraktionsbeteckning å valsedlar; och

nr 82, om införande i förordningarna om kommunalstyrelse på landet, om kommunalstyrelse i stad och om kommunalstyrelse i Stockholm av bestämmelser angående underparti- och fraktionsbeteckning å valsedlar;

herr *Karlsson* i Vätö, nr 83, med förslag till föreskrifter om när ordförande och vice ordförande i kommunalfullmäktige och stadsfullmäktige skola väljas;

herr *Forssell m. fl.*, nr 84, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av möjlighet för kyrkliga kommuner att införa kyrkofullmäktige m. m.;

herr *Nylander m. fl.*, nr 85, angående avlöningsbeloppen för professorerna vid tekniska högskolan;

herr *Svedman*, nr 86, om ökning av personalen vid Gotlands infanterikårs musikkår;

herr *Anderson* i Linköping, nr 87, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om kapitalökning för luftfartslånefonden;

herr *Engberg m. fl.*, nr 88, om anslag till bidrag till kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp;

herr *Öberg m. fl.*, nr 89, om anslag till anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.*, nr 90, om beredande av möjlighet för skoldistrikt att anordna den allmänna fortsättningsskolan såsom ettårig m. m.;

herr *Karlsson* i Vadstena *m. fl.*, nr 91, om anslag till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 92, om höjning av stipendierna till elever vid enskilda skolor för husmoderlig utbildning;

herr *Lindman m. fl.*, nr 93, angående en allsidig utredning rörande vårt lands behov av försvarsanstalter m. m.;

herr *Lindman*, nr 94, om ändring i § 53 andra stycket av värnpliktslagen den 12 juni 1925;

herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*, nr 95, med förslag att viss vid ombyggnaden av det militära epidemisjukhuset i Boden uppkommen kostnadsminskning må helt gottskrivas länets landsting;

herrar *Järte* och *Bernström*, nr 96, om ökning av antalet för arméförvaltningen avsedda officerare m. m.;

herr *af Ekenstam m. fl.*, nr 97, om beredande åt intendenterna vid riksmuseet av likställighet i lönehänseende med professorerna vid rikets universitet;

herrar *af Ekenstam* och *Westman*, nr 98, om avslag å Kungl. Maj:ts förslag angående uppdelning av Finspånga läns härads domsaga å två angränsande domsagor;

herr *Almqvist m. fl.*, nr 99, om anslag till fortsatt utgivande genom riksarkivet av handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia;

herr *Pehrsson* i Göteborg, nr 100, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ordnandet av Göteborgs försvar m. m.;

herrar *Pehrsson* i Göteborg och *Röing*, nr 101, angående främjande av befälsutbildningen för den svenska handelsflottan;

herr *Alströmer m. fl.*, nr 102, om Västgöta regementes bibehållande;

herr *Lithander m. fl.*, nr 103, om statsunderstöd för yrkesmässig lufttrafik å en linje Göteborg—London;

herr *Lindmark m. fl.*, nr 104, om anslag till understödjande av brobyggnader m. m.;

herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*, nr 105, om utsträckning av den tid, inom vilken undervisning vid fortsättningsskola skall hava anordnats;

herr *Laurén*, nr 106, om anslag till gratifikationer åt inspektörerna för gymnastikundervisningen vid vissa skolor;

herr *Bergström* i Bäckland, nr 107, om höjning av det utav Kungl. Maj:t begärda anslaget för anläggning av utfartsvägar i Norrland, Dalarna och Värmland;

herr *Nylanänder*, nr 108, om ändrad lydelse av rubrik 302 i tulltaxan;

herr *Gardell* i Gans *m. fl.*, nr 109, med förslag till förordning angående utförselbevis för råg, vete och korn;

herr *Björnberg m. fl.*, nr 110, med förslag till förordning angående utförselbevis för råg och vete;

herr *Björkman*, nr 111, om tull å kardbeslag;

herr *Winkler m. fl.*, nr 112, om nedsättning uti inkomst- och förmögenhetsskatten;

herr *Röing*, nr 113, om ändring av tullen å vissa slag av gardiner;

herr *Wallerius*, nr 114, om viss ersättning från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond till fiskaren Oskar Ernst Isaksson;

herr *Lovén m. fl.*, nr 115, om inrättande av ett riksbankens avdelningskontor i Hälsingborg;

herr *Lovén*

nr 116, om årligt understöd åt änkan Maria Eleonora Andersson, född Herting; och

nr 117, angående pensionering av landets justerare;

herr *Borggren*, nr 118, om årligt understöd åt änkan Emma Andersson, född Pettersson;

herrar *Olsson* i Ramsta och *Schill*, nr 119, om pension åt folkskoleinspektören Johan August Wallins änka;

herr *Bäcklund*

nr 120, om årligt understöd åt förre banarbetaren Karl Ferdinand Johansson-Blank; och

nr 121, om årligt understöd åt extra bromsaren Karl August Andersson-Roos' änka;

herrar *af Ekenstam* och *Hagman*, nr 122, om pension åt korrekturläsaren Carl Oskar Lundin;

herrar *Laurén* och *Lundkvist*, nr 123, om årliga understöd åt avlidne extra ordinarie reparatören Oskar Valdemar Erikssons änka och makarnas omyndiga barn;

herr *Fjellman*, nr 124, angående höjning av pensionsåldern för musikdirektörer;

herr *Hansson* i Bäck, nr 125, om årligt understöd eller pension åt före detta småskollärarinnan Nygårds Brita Persson;

herr *Lindman m. fl.*, nr 126, om ändrad lydelse av 90 § första stycket fattigvårdslagen;

herr *Osberg*

nr 127, om höjning av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget för premielån till egnahemslåntagare; och

nr 128, angående den av jordbruksdepartementets egnahemsinspektör utövade kontrollen över statens egnahemslånerörelse;

herr *Johanson* i Huskvarna *m. fl.*, nr 129, om anslag till befrämjande av utdikning å enskildas mark av försumpade skogsmarker och till skogsbörd lämpliga torvmarker;

herr *Jansson* i Edsbäcken *m. fl.*, nr 130, angående styckning och upplåtande av därtill lämpliga kronoegendomar till mindre jordbruk;

herr *Öberg m. fl.*, nr 131, om anslag till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna;

herr *Lindman m. fl.*

nr 132, om höjning av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till åtgärder för höjande av det mindre jordbruket *m. m.*;

nr 133, angående åtgärder för främjande av småbruksundervisningen; och

nr 134, om beredande åt professorerna vid vissa institutioner och högskolor av likställighet i lönehänseende med professorerna vid rikets universitet och Karolinska institutet *m. m.*;

herrar *Gustafson* i Kasenberg och *Hallén*, nr 135, om anslag till rektor J. Henrikssons i Dals-Rostock verksamhet för odling och insamling av medicinalväxter;

herrar *Schill* och *Olsson* i Ramsta, nr 136, om anslag till en försöks- och forskningsanstalt på biodlingens område;

herr *Fjellman*, nr 137, angående anordnande av försöksverksamhet på söt-vattensfiskets område;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 138, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 10, angående lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av kronans jordbruksdomäner;

herr *Johansson* i Edsbyn, nr 139, om viss ändring i förordningen om motorfordon; samt

herr *Gustafsson* i Älvsered *m. fl.*, nr 140, angående obligatorisk märkning av ägg, som införas till riket.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes jordbruksutskottets memorial, nr 2, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående anslag för Ölands elektrifiering.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Månsson</i> i Furuvik	under 8 dagar fr. o. m. den 23 jan.,	
» <i>Magnusson</i> i Tumlhult	» 7 » » » 22 »	
» <i>Anderson</i> i Linköping	» 2 » » » 22 »	och
» <i>Anderson</i> i Storegården	» 4 » » » 22 »	.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3.32 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 22 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 16 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes två till kammaren inkomna sjukbetyg, så lydande:

Att vice talmannen greve Raoul Hamilton på grund av sjukdom (luftrörskatarr med feber) tillsvidare är förhindrad deltaga i riksdagens arbete, intygas.

Stockholm den 21 januari 1926.

O. Håkansson.
leg. läkare.

Stockholm den 21 januari 1926.

Att redaktör Mauritz Västberg, från Sundsvall, på grund av magsår (ulcus duodeni) är fullständigt oförmögen till arbete under två mån. från dags dato, intygas

som ovan,

Hjalmar Casserman.
leg. läkare.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskottet propositionen, nr 29, angående lindring i arrendevillkoren för vissa arrendatorer av till ecklesiastikt ändamål anslagen jord; och

till statsutskottet propositionen, nr 30, angående anslag av skogsförsäljningsmedel från restskogen Knappåsen till restaurering av Ekshärads församlings kyrkobyggnad.

§ 4.

Vidare föredrogos var för sig nedan nämnda på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 81 och 82 av herr *Petersson* i Broaryd *m. fl.*;

nr 83 av herr *Karlsson* i Vätö; och

nr 84 av herr *Forssell m. fl.*; samt

till statsutskottet motionerna:

nr 85 av herr *Nylander m. fl.*;

nr 86 av herr *Svedman*;

nr 87 av herr *Anderson* i Linköping;

nr 88 av herr *Engberg m. fl.*;

nr 89 av herr *Öberg m. fl.*;

nr 90 av herr *Magnusson* i Tumhult *m. fl.*;

nr 91 av herr *Karlsson* i Vadstena *m. fl.*; och

nr 92 av herr *Bengtsson* i Norup.

Vid remiss av
motionen
nr 93.

Vid föredragning härpå av herr *Lindmans m. fl.* motion, nr 93, angående en allsidig utredning rörande vårt lands behov av försvarsanstalter m. m. begärdes ordet av

Herr **Engberg** som anförde: Herr talman! Med begagnande av den rätt, som tillkommer varje enskild riksdagsman att, innan en motion remitteras till vederbörande utskott, få yttra sig över densamma, ber jag att för ett ögonblick få taga kammarens uppmärksamhet i anspråk för att vid remitterandet av denna motion säga några ord.

Jag är övertygad om, herr talman, att jag icke är ensam om min förvåning över den motion, som här framkommit, en motion framburen i båda kamrarna såsom en högermotion och syftande till ingenting mer och ingenting mindre än ett fullständigt upprivande av det beslut, som här vid föregående års riksdag fattades i försvarsfrågan.

Jag föreställer mig, herr talman, att det måste ha inträffat mycket stora saker, när man ansett sig kunna göra en dylik framställning och till på köpet komma med den redan nu. Så vitt man kan se, är det emellertid endast en enda stor, på denna frågas bedömande influerande sak, som inträffat sedan vi åtskildes vid föregående års riksdag efter att ha fattat försvarsbeslutet. Det är Locarnokonferensen, som tillkommit, varigenom den ovisshet, som präglat den politiska situationen i vår världsdel, skingrats på ett sådant sätt, att det med skäl kan sägas, att en verklig avspänning skett och en ljusning inträtt uti det utrikespolitiska läget. Det är sålunda en mycket egendomlig bakgrund, mot vilken denna motion från högerpartiets sida tecknar sig. Man gör här angrepp mot försvarsreformen och gör det t. o. m., innan man ens på allvar börjat genomföra försvarsbeslutet.

Jag fäste herrarnas uppmärksamhet på att här under debatten om statsverkspropositionen talats om hur finansministerns beräkningar äro alltför optimistiska; det oaktat har en av högerns representanter här i andra kammaren t. o. m. motionerat om sänkning av inkomstskatten. Men icke förty, mina herrar, går här högerpartiet fram med kravet på ökade militärbördor, med krav på ytterligare anspänning av den budget, som ifrån högerns sida kritiserats såsom alltför optimistiskt gjord.

Jag har, herr talman, den bestämda uppfattningen att, låt vara att det står varje ledamot och varje parti av kammaren fritt att motionera i allt vad dem

lyster, det å andra sidan står varje ledamot av kammaren fritt att uttala sin förvåning över en sådan politik. Man frågar sig: när det ändå är samma riksdag, som för andra kammarens vidkommande sammansatts på grundvalen av de allmänna valen 1924 och ingen ändring av denna kammares sammansättning partimässigt ägt rum; man frågar sig: när i enlighet med klart uppdrag från majoriteten inom valmanskåren den svenska riksdagens majoritet fattat beslut i försvarsfrågan; man frågar sig då, säger jag: *varför* kommer man redan nu och vill riva upp detta beslut och kasta oss in på en väg, som majoriteten av det svenska folket sagt ifrån att den *icke vill* gå?

Jag är övertygad om, herr talman, att denna motion ligger mera på det valpolitiska än på det riksdagspolitiska området, och jag har för min del velat säga ifrån, att jag betraktar denna politik såsom högst betänkelig.

Herr *Bengtsson* i Norup instämde häruti.

Härpå yttrade:

Herr **Lithander**: Herr talman! Jag skall be att få fästa den ärade talarens uppmärksamhet på att vi med denna motion vilja få till stånd den utredning i försvarsfrågan, som saknades vid förra årets riksdag. Det beslut, som då fattades, var icke byggt på någon som helst saklig utredning. Det är den omständigheten, som vi motionärer ansett vara av så utomordentlig vikt, att vi föranletts begära en undersökning om hurudana förhållandena verkligen ligga till på försvarsväsendets område. Vilka beslut som än må hava fattats i Locarno, förändras därav inte den saken.

Herr **Engberg**: Herr talman! Jag beklagar, att herr Lithander icke känner innehållet i den motion, som han själv undertecknat. Jag vill nämligen fästa uppmärksamheten på att det i motionen föreslås ett upptagande *redan nu* av ökade anslag på den fjärde huvudtiteln. Och vad talet om utredning beträffar, så är det en drift med den svenska nationen. Här har suttit en försvarsrevision från år 1918, en revision som år 1923 överlämnade resultatet av sitt arbete. Vidare hade den Tryggerska regeringen, när den tog upp försvarsfrågan vid 1924 års riksdag, möjlighet att låta verkställa ytterligare utredning. Att då komma och säga, att problemet *i sin helhet* måste utredas, är väl ändå orimligt. Nej, herr talman, det finns farser, som borde vara otillåtna.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt överlämna ifrågavarande motion jämte de i anledning av densamma inom kammaren avgivna yttrandena till statsutskottet.

Härefter föredrogos övriga på bordet liggande motioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott motionen nr 94 av herr *Lindman*;

till statsutskottet motionerna:

nr 95 av herr *Nilsson* i Antnäs m. fl.;

nr 96 av herrar *Järte* och *Bernström*;

nr 97 av herr *af Ekenstam* m. fl.;

nr 98 av herrar *af Ekenstam* och *Westman*;

nr 99 av herr *Almquist* m. fl.;

nr 100 av herr *Pehrsson* i Göteborg;

nr 101 av herrar *Pehrsson* i Göteborg och *Röing*;

nr 102 av herr *Alströmer* m. fl.;

Vid remiss av
motionen
nr 13.
(Forts.)

- nr 103 av herr *Lithander m. fl.*;
- nr 104 av herr *Lindmark m. fl.*;
- nr 105 av herr *Nilsson i Hörby m. fl.*;
- nr 106 av herr *Laurén*; och
- nr 107 av herr *Bergström i Bäckland*;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 108 av herr *Nylander*;
- nr 109 av herr *Gardell i Gans m. fl.*;
- nr 110 av herr *Björnberg m. fl.*;
- nr 111 av herr *Björkman*;
- nr 112 av herr *Winkler m. fl.*; och
- nr 113 av herr *Röing*;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 114 av herr *Wallerius*;
- nr 115 av herr *Lovén m. fl.*;
- nr 116 och 117 av herr *Lovén*;
- nr 118 av herr *Borggren*;
- nr 119 av herrar *Olsson i Ramsta och Schill*;
- nr 120 och 121 av herr *Bäcklund*;
- nr 122 av herrar *af Ekenstam och Hagman*;
- nr 123 av herrar *Laurén och Lundkvist*;
- nr 124 av herr *Fjellman*; och
- nr 125 av herr *Hansson i Bäck*;

till behandling av lagutskott motionen nr 126 av herr *Lindman m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 127 och 128 av herr *Osberg*;
- nr 129 av herr *Johanson i Huskvarna m. fl.*;
- nr 130 av herr *Jansson i Edsbäcken m. fl.*;
- nr 131 av herr *Öberg m. fl.*;
- nr 132—134 av herr *Lindman m. fl.*;
- nr 135 av herrar *Gustafson i Kasenberg och Hallén*;
- nr 136 av herrar *Schill och Olsson i Ramsta*;
- nr 137 av herr *Fjellman*; och
- nr 138 av herr *Andersson i Grimbo*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 139 av herr *Johansson i Edsbyn*; och
- nr 140 av herr *Gustafsson i Älvsered m. fl.*

§ 5.

Föredrogs jordbruksutskottets memorial, nr 2, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående anslag för Ölands elektrifiering.

Kammaren biföll utskottets hemställan samt beslöt överlämna ifrågavarande motion till behandling av statsutskottet.

§ 6.

Slutligen föredrogs bankoutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av väckt motion angående dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen; och blev utskottets däri gjorda hemställan av kammaren bifallen.

§ 7.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Lindgren*, nr 141, angående minskning av statsdepartementens antal;

herr *Fjellman*

nr 142, om höjning av det i statsverkspropositionen beräknade medelinköpspriset för remonter; och

nr 143, om organiserande av ett armékavalleriförband;

herrar *Törnkvist* i Karlskrona och *Lövgren* i Nyborg, nr 144, angående överflyttning från kommerskollegium till socialstyrelsen av vissa sjöfartskontrollen rörande frågor;

herr *Wallerius*, nr 145, om bibehållande under nästa budgetår av nuvarande militärpastorsinstitution;

herr *Hedlund* i Östersund, nr 146, angående anslaget till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård;

herr *Andrén*, nr 147, om avslag å Kungl. Maj:ts förslag rörande sammanslagning av Uppsala läns södra och mellersta domsagor;

herr *Nylander* och *Holmström* i Gävle, nr 148, om anslag till vissa anordningar med fyrskeppet nr 25 Finngrundet;

herrar *Strindlund* och *Hedlund* i Östersund

nr 149, om vissa ändringar, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, i gällande grunder för beräkning av bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna; och

nr 150, om vissa ändringar, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, i gällande grunder för beräkning av bidrag till resor för vanföra jämte vårdare;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 151, om förlängt uppskov med obligatoriskt införande av fortsättningsskola;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 152, om höjning av det statsunderstöd, som i statsverkspropositionen föreslagits utgå till svenska gymnastikförbundet;

herrar *Bengtsson* i Norup och *Eriksson* i Grängesberg, nr 153, om tillfällig löneförbättring för lärare vid statsunderstödda folkhögskolor;

herr *Öberg m. fl.*, nr 154, om anslag till istandsättande av den gamla residensbyggnaden i Härnösand till bostad för landshövdingen i länet m. m.;

herr *Olsson* i Kullenbergstorp m. fl., nr 155, om anvisande av bidrag till statsunderstödda fiskehamnar;

herr *Lovén m. fl.*,

nr 156, om uppförande å tullverkets stat för nästa budgetår av vissa befattningshavare; och

nr 157, angående vissa tulltjänstemäns löneförmåner;

herrar *Lovén* och *Höglund*, nr 158, angående förslagsanslaget för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare å tullstaten m. m.;

herr *Svensson* i Betingetorp, nr 159, om höjning av tullen å vissa slag av fönsterglas;

herr *Jansson* i Edsbäcken

nr 160, angående tullen å orostat kaffe;

nr 161, angående skatten å raffinerat socker; och

nr 162, om upphävande av tullen å vissa slag av böcker;

herr *af Ekenstam m. fl.*, nr 163, angående revision av gällande bestämmelser för allmänna bidrag till primärkommunerna;

herr *Röing m. fl.*, nr 164, om befrielse för Nobelstiftelsen från skyldigheten att erlägga bevillning samt inkomst- och förmögenhetsskatt;

herr *Röing*, nr 165, om tullfrihet för vissa vid piano- och orgelfabrikationen använda halvfabrikat;

herr *Björkman*, nr 166, om vissa ändringar av tullen å vävnader av ull;

herr *Sjöblom*, nr 167, om årligt understöd åt förre soldaten Andreas Ågren;

herr *Hedlund* i Östersund, nr 168, om årligt understöd åt extra kontorsskrivaren Johan Larssons änka;

herr *Granath*, nr 169, om årligt understöd åt förre banarbetaren Olof Gustaf Jonasson;

herr *Sävström*, nr 170, om årligt understöd åt förre soldaten Johan Ljung;

herr *Törnkvist* i Bjuv

nr 171, om årligt understöd åt förre husaren Nils Svensson Kilman; och

nr 172, om årligt understöd åt förre korpralen Martin Herder Blixt;

herr *Olsson* i Golvvasta, nr 173, om viss ändring i utsökningslagen;

herrar *Svensson* i Grönvik och *Andersson* i Ovanmyra, nr 174, om viss ändring av lagen om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse;

herr *Henrikson*, nr 175, angående avskaffande av nu föreskrivna val för tillsättning av komministers- och kapellpredikantstjänster;

herr *Herou m. fl.*

nr 176, angående expropriationslagstiftning till stöd för bildande av nya jordbruk i Norrland och Dalarna;

nr 177, angående expropriationslagstiftning till stöd för bildandet av nya jordbruk i mellersta och södra delarna av riket;

nr 178, angående lagstiftning om förbättring av ofullständiga jordbruk; och

nr 179, angående en ändamålsenlig och ekonomiskt överkomlig organisation för sociala jordärenden;

herr *Hedlund* i Östersund, nr 180, angående ändring av bestämmelserna om sammansättningen av fatigvårdsstyrelse och pensionsnämnd;

herr *Granath*, nr 181, om viss ändring i lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta;

herr *Lindgren m. fl.*, nr 182, om vissa ändringar i väglagen;

herr *Bengtsson* i Kullen, nr 183, om ändring av bestämmelserna om vägbördans fördelning å beskattningsföremål;

herr *Johanson* i Hallagården, nr 184, angående fördelningen äkta makar emellan av dem tillkommande avgiftspensioner, enligt lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 185, om ändring av 90 § i fattigvårdslagen;

herr *Lindqvist* i Halmstad, nr 186, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1, 13, 14 och 23 §§ i lagen den 30 maj 1919 om rätt till verk av bildande konst;

herrar *Björkman* och *af Ekenstam*, nr 187, med förslag till lag om ändring i lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

herr *Nilsson* i Tånga, nr 188, angående lagbestämmelser rörande handeln med utsädesvaror;

herrar *Jönsson* i Revinge och *Löfgren* i Stockholm, nr 189, angående utarbetande av en plan för styckning av härför lämpade kronodomäner;

herr *Törnkvist* i Karlskrona, nr 190, om anslag till främjandet av ekonomiska sammanslutningar bland fiskare;

herr *Pettersson* i Köping, nr 191, om ny lönereglering för betjäningen vid Strömsholms hingstdepå samt Flyinge hingstdepå och stuteri m. m.;

herr *Herou m. fl.*, nr 192, angående beredande av kapital åt samfällda jordbruk;

herr *Månsson* i Erlandsro m. fl.

nr 193, om anslag för beredande av provisoriskt lönertillägg åt professorerna vid statens lantbruksinstitut; och

nr 194, om anslag till Sveriges utsädesförening;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 195, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 24, angående vissa frågor rörande tillämpningen av föreslagen lag om upplåtelse under åborätt av viss jord m. m.;

herr *Hedström m. fl.*, nr 196, om anslag till främjande av skogsvård å enskildas skogar i Lappmarkerna samt Särna och Idre socknar m. fl. områden;

herr *Öberg*, nr 197, om placering i högre lönegrad av länsveterinärerna i de fyra nordligaste länen m. m.;

herrar *Brännström* och *Hedström*, nr 198, om anslag till svenska betes- och vallföreningen;

herr *Westman*, nr 199, om anslag till understödjande av rationellare åtgärder mot de smittofarliga (öppna) tuberkulosformerna bland nötkreatur;

herr *Nilsson* i Tånga, nr 200, angående prövning av inom landet odlade rotfruktssorters odlings- och fodervärde m. m.;

herr *Öhman*, nr 201, angående begränsning av gifta kvinnors innehav av statstjänst och allmänt uppdrag;

herr *Olsson* i Kalmar m. fl., nr 202, angående förnyad omprövning av frågan om statstjänstemännens avlöning vid tjänstledighet;

herrar *Lovén* och *Anderson* i Råstock, nr 203, angående revision av förordningen om motorfordon; samt

herr *Lovén*, nr 204, om bestämmelse rörande viss märkning av importerade handskar och handskämnar.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Wallerius</i>	under 10 dagar fr. o. m. den 26 jan.,
» <i>Björkman</i>	» 4 » » 22 »
» <i>af Ekenstam</i>	» 6 » » 23 »
» <i>Gustafson</i> i Kasenberg	» 4 » » 25 »

Andra kammarens protokoll 1926. Nr 4.

herr <i>Olsson</i> i Kalmar	under 6 dagar fr. o. m. den 25 jan.,
» <i>Göranson</i>	» 6 » » » 24 » oc
» <i>Jensen</i>	» 4 » » » 23 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2.45 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 22 januari.

Kl. 7 e. m.

I anledning därav att tiden för avgivande av sådana motioner, som tillhörde ständigt utskotts behandling, med denna dag utginge, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Avgåvos följande motioner, nämligen av

herr *Ljunggren*

nr 205, om ändring i gällande bestämmelser rörande sammanräkning av röster vid kommunala val i vissa fall; och

nr 206, om ändring i 58 § första stycket lagen om val till riksdagen;

herr *Grapenson*, nr 207, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 12, med förslag till lag om statsdepartementen;

herrar *Olsson* i Kullenbergstorp och *Johansson* i Kälkebo

nr 208, om stadgande av fullgjord skattebetalningsplikt såsom villkor för politisk rösträtt och valbarhet; och

nr 209, om stadgande av fullgjord skattebetalningsplikt för senast förflutna tre kalenderår såsom villkor för kommunal rösträtt och valbarhet;

herr *Lithander m. fl.*, nr 210, om indragning av militieombudsmansämbetet;

herrar *Bäcklund* och *Norling*, nr 211, angående inlandsbanans utbyggande från Kristinehamn till Töreboda;

herr *Hage m. fl.*, nr 212, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag angående allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.;

herr *Weijne*, nr 213, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framställda förslag angående anslag för anordnande av studentkurser och parallellavdelningar vid vissa folkskoleseminarier m. m.;

herr *Holmström* i Gävle, nr 214, angående vissa militära beställningshavares löneförmåner vid frivillig övergång till övergångsstat;

herr *Wagnsson m. fl.*, nr 215, om tillfällig löneförbättring för lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor;

herr *Forssell*

nr 216, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag angående personalindragningar i statsdepartementen;

nr 217, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 12, med förslag till lag om statsdepartementen;

nr 218, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 8, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;

nr 219, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag angående indragning av den för utrikesdepartementets arkiv avsedda kanslirådstjänsten;

nr 220, om uppflyttning i högre lönegrad av förste byråingenjörsbefattningarna i patent- och registreringsverket; och

nr 221, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag angående allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl.;

herr *Forssell m. fl.*, nr 222, om förbättrade löneförmåner för vissa befattningshavare vid kommunikationsverken;

herrar *Forssell* och *Lithander*, nr 223, om ersättning till direktören Vilhelm Lagercrantz för förlust genom tobaksmonopolets införande;

herr *Weibull m. fl.*, nr 224, om anslag till uppehållande av vissa konsulentbefattningar i London, Berlin och Riga;

herr *Weibull*

nr 225, om beredande åt farmaceutiska institutets professorer av likställighet i lönehänseende med professorerna vid veterinärhögskolan, skogshögskolan och tekniska högskolan;

nr 226, angående löneförmånerna för laboratorerna vid farmaceutiska institutet;

herr *Bernström m. fl.*

nr 227, om avsättning till en fond för flottans ersättningsbyggnad;

nr 228, angående anslaget för underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.;

nr 229, om Hörningsholms fästnings bibehållande i materialreserv m. m.; och

nr 230, angående platsen för 1. flygkårens förläggning;

herr *Bernström*

nr 231, om inrättande vid Karlstads seminarium av en ordinarie lärartjänst i gymnastik med lek och idrott; och

nr 232, om nedsättning av räntan å vissa lån för tjänstemannasamhället vid Mörby;

herrar *Bernström* och *Sjöblom*, nr 233, om befrielse för lotskaptenen Bengt Östrand och lotsen K. G. Holmberg från utgivande av visst genom utslag av regeringsrätten till återbetalning fastställt belopp;

herr *Rydén*

nr 234, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag om personalindragningar i statsdepartementen; och

nr 235, i anledning av samma förslag;

herr *Löfgren* i Stockholm, nr 236, angående visst av Kungl. Maj:t vid föreslagna löneförhöjning för justitie- och regeringsråd fästade villkor för löneförhöjningen;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 237, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199), angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

herr *Bengtsson* i Norup *m. fl.*

nr 238, i anledning av Kungl. Maj:ts sistberörda förslag; och

nr 239, om anslag till undervisnings- och upplysningsverksamhet för nykterhetens främjande *m. m.*;

herr *Bengtsson* i Norup, nr 240, angående kostnaderna för vård av farliga alkoholister;

fru *Thüring*

• nr 241, om uppflyttning i högre lönegrad av vaktfruarna vid fångvården; och

nr 242, om uppflyttning i högre lönegrad av vaktfruarna vid statens tvångsarbetsanstalter;

herr *Vahlstedt*, nr 243, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag till anslag för understödjande av idrotten;

herrar *Holmdahl* och *Wagnsson*, nr 244, om resestipendier åt lärare vid folkskoleseminarierna;

herrar *Holmdahl* och *Almquist*

nr 245, om anslag till understöd åt Ateneums skolköksseminarium; och

nr 246, angående tjänstgöringsskyldigheten för vissa biträdande föreståndarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter;

herr *Holmdahl*, nr 247, om uppförande å ordinarie stat av högre lärarinneseminiariets hushållsskola;

herr *Petersson* i Lerbäcksbyn *m. fl.*, nr 248, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 12, med förslag till lag om statsdepartementen;

herrar *Öberg* och *Lagerkwist*, nr 249, om anslag till understöd åt ett handelsgymnasium i Sundsvall;

herr *Johansson* i Kälkebo, nr 250, angående dyrtidstilläggen åt befattningshavare i statens tjänst;

herr *Englund m. fl.*, nr 251, om anslag till en professur i svenska språket och litteraturen vid universitetet i Dorpat;

herr *Olofsson* i Digernäs, nr 252, om anslag till anordnande av folkhögskolekurser i Härjedalen;

herrar *Carlsson-Frosterud* och *Vennerström*, nr 253, om anslag till inköp av en till beskickningshuset i Washington gränsande tomt;

herr *Törnkvist* i Karlskrona, nr 254, om inrättande av organiserade musikårer vid Vaxholms och Karlskrona kustartilleriregementen;

herr *Olsson* i Ramsta, nr 255, om vissa ändringar i Kungl. Maj:ts uti statsverkspropositionen innefattade förslag till stat för naturhistoriska riksmuseet;

herr *Lithander*, nr 256, angående staterna för navigationsskolorna och kommerskollegium;

herrar *Lithander* och *Lövgren* i Nyborg, nr 257, angående viss ändring i Kungl. Maj:ts förslag till staten för kommerskollegium;

herr *Lithander*

nr 258, angående inlösning av stamaktierna i aktiebolaget Vin- och sprit-centralen;

nr 259, om ersättning till handlanden Fr. Ekman för på grund av monopolisering av Vin- och sprithandeln förlorad näring; och

nr 260, om upphörande av kapitalavsättningar till statsverkets fond av rusdrycksmedel;

herr *Ljunggren m. fl.*, nr 261, om minskning av den myckenhet spritdrycker, som högst må utminuterat till köpare av sådana drycker;

herr *Lillicreutz*, nr 262, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattade förslag angående sänkning av sockerskatten;

herr *Holmberg*, nr 263, om sänkning av tullen å kaffe m. m.;

herr *Löfgren* i Stockholm, nr 264, om sänkning av tullen å delar till automobiler m. m.;

herr *Lövgren* i Nyborg, nr 265, om sänkning av tullen å stärkelse;

herrar *Lindgren* och *Eriksson* i Västbro, nr 266, om sänkning av tullen å skördegar;

herr *Nilsson* i Hörby, nr 267, om tullfrihet för karbidkväve m. fl. gödningsämnen;

herr *Mosesson*, nr 268, angående postbefordringsavgiften för vissa utgivarekorsband;

herr *Lithander*, nr 269, om beredande av rätt för allmänheten att å motbok uttaga s. k. exportporter;

herr *Lithander m. fl.*, nr 270, om upphörande av den i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt föreskrivna B-skatt för vissa bolag;

herr *Sjöström*, nr 271, om årligt understöd åt änkan Anna Greta Blomgren, född Sköld;

herr *Rydén*, nr 272, om årligt understöd åt f. d. intendenten Olof Granberg;

herr *Anderson* i Råstock

nr 273, om årligt understöd åt vaktkonstapeln Carl Fredrik Eklunds änka; och

nr 274, om årligt understöd åt vaktkonstapeln Sven August Petterssons änka;

herr *Lagerkwist*, nr 275, om årliga understöd åt extra linjearbetaren Johan Linus Bloms änka och barn;

herrar *Petersson* i Lerbäcksbym och *Fjellman*, nr 276, angående förbättring av pensioner av äldre typ till änkor efter befattningshavare i statens tjänst;

herr *Samuelsson*, nr 277, om pensionsfyllnad åt förre förrådsarbetaren N. G. Ruthström;

herr *Kloo*, nr 278, om årliga understöd åt daglönaren Gustaf Albert Petterssons och hans efterlämnade änkas minderåriga barn;

herr *Hage*, nr 279, om åvägabringande av lagstiftning, syftande till ett organisatoriskt sammanförande av kommunernas barnavård, fattigvård och pensionsväsen m. m.;

herr *Ljunggren*, nr 280, om åvägabringande av sådan lagstiftning, att renhållning av gator och allmänna platser i städer m. fl. samhällen må bekostas av kommunen;

herr *Rydén*, nr 281, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 8, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt;

herr *Gardell* i Gans, nr 282, om beredande i vissa fall av vidgad rätt för arrendator att av jordägaren erhålla ersättning för å täckdikning nedlagd kostnad;

herr *Löfgren* i Stockholm m. fl., nr 283, om åvägabringande av lagstiftning rörande obligatorisk skiljedom och därmed förenat förbud mot arbetsinställelse i vissa arbetstvister m. m.;

herrar *Löfgren* i Stockholm och *Jönsson* i Revinge, nr 284, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till lag om upplåtelse under åborätt av viss jord m. m.;

herr *Sandberg* m. fl., nr 285, om medgivande av vissa undantag från den i lagen om skyddskoppsympning stadgade ympningsplikten;

herr *Lövgren* i Nyborg m. fl., nr 286, med förslag till lag angående fartygs bemanning m. m.;

herr *Olsson* i Hov m. fl., nr 287, om stadgande av skyldighet för järnväg att inhägna sitt område;

herr *Lagerkwist*, nr 288, om beredande av möjlighet i vissa fall för kommun att erhålla uppskov utöver den i 90 § lagen om fattigvården medgivna tid med ordnande av sådan anstalt, som föreskrives i 31 § nämnda lag;

fru *Östlund* m. fl., nr 289, om vissa ändringar i avseende å beräkningen och påförandet av avgifter enligt lagen om allmän pensionsförsäkring;

herrar *Olsson* i Kullenbergstorp och *Johansson* i Kälkebo, nr 290, om beredande av höjt pensionstillägg och understöd i vissa fall enligt lagen om allmän pensionsförsäkring;

herr *Lindgren*, nr 291, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen innefattande förslag rörande placering i lönegrad av läraren i hovbeslag m. m. vid veterinärhögskolan;

herrar *Weibull* och *Bernström*, nr 292, angående inrättande inom lantbruksstyrelsen av en särskild byrå för mejeriärenden;

herr *Weibull*

nr 293, om anslag till uppehållande av statens centrala frökontrollanstalts verksamhet; och

nr 294, om anslag till försöksverksamhet med köksväxter vid Alnarps trädgårdar;

herr *Osberg* m. fl., nr 295, om anslag till pris åt uppfinnare av lantbruksmaskiner;

herr *Olsson* i Broberg m. fl., nr 296, om ändring i grunderna för fördelning av för skogsvården tillgängliga skogsvårdsavgifter m. m.;

herr *Lindgren*, nr 297, om ändring i gällande föreskrift rörande förrättningsmän vid vägsyn;

herr *Olsson* i Berg *m. fl.*, nr 298, om anvisande av ett ordinarie reservationsanslag till understödjande av prisbelöningar av hästar och därav härflytande kostnader;

herr *Nilsson* i Hörby, nr 299, angående ordnandet av den högre lantbruksundervisningen;

herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*, nr 300, om anslag till understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm;

herr *Werner*, nr 301, om viss räntenedsättning för lån ur egnahemslånefonden;

herr *Laurin*, nr 302, om anslag till en lånefond för bildande av nya jordbrukarehem;

herr *Hage*, nr 303, angående publicerande av en sammanställning av den privata företagsamhetens kapital, vinst och utdelning *m. m.*;

herr *Andersson* i Grimbo, nr 304, angående taxorna vid de officiella köttbesiktningsbyråerna;

herr *Lindgren m. fl.*, nr 305, angående taxorna för leverans av elektrisk kraft från statens tertiärstationer;

herrar *Andersson* i Ovanmyra och *Svensson* i Grönvik, nr 306, om överflyttande å statens folkskolinspektörer av gymnastikinspektionen och övriga fackinspektioner vid folkskolorna;

herr *Petersson* i Lerbäcksbym *m. fl.*, nr 307, angående beredande av tryggare ställning i rättsligt hänseende åt biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor;

herr *Nilsson* i Hörby, nr 308, angående vidtagande av sådana författningsändringar, att köpingarnas polisuppsyningsmän må såsom polismän och åklagare likställas med landsfiskalerna *m. m.*;

herr *Ljunggren m. fl.*, nr 309, angående åvägabringande av en opartisk undersökning rörande systembolagens samt aktiebolaget Vin- och spritcentralens och deras resp. dotterbolags hittills utövade verksamhet;

herrar *Lithander* och *Lindskog*

nr 310, angående överförande av kontrollstyrelsens arbetsuppgifter till andra ämbetsverk och myndigheter; och

nr 311, angående förenkling och mildring av nuvarande restriktionssystem;

herr *Lithander m. fl.*

nr 312, angående viss ändring i gällande bestämmelser för utfående av styrmansbrev och skepparbrev av första klass *m. m.*; och

nr 313, angående åvägabringande av en undersökning rörande aktiebolaget Vin- och spritcentralens och dess dotterbolags verksamhet *m. m.*; samt

herr *Laurin*, nr 314, angående visst önskemål beträffande den i motionen nr 313 avsedda undersökningen.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 3.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Ljunggren*

» *Olsson* i Broddbo

under 6 dagar fr. o. m. den 25 jan.,

» 6 » » » 25 »

herr *Bäcklund*
» *Lithander*

under 3 dagar fr. o. m. den 23 jan. och
» 4 » » 23 » .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 7.17 e. m.

In fidem
Per Cronvall.